



УДК 94(477.43-2)

## **ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК МІСТА КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ**

Студ. Н. І. Цяцько, гр. БХФ-3-15

Наук. керівник ст. викл. Н. В. Пархоменко

Київський національний університет технологій та дизайну

Метою написання наукової роботи було висвітлити заснування та розквіт міста Кам'янець – Подільського.

Історія Кам'янця на Поділлі така ж давня та різнобарвна як і саме місто, окрасою якого, безумовно є його стара частина, обрамлена природнім каньйоном річки Смотрич, та давній замок, який також ще називають Старою фортецею.

На правому березі Смотрича, неподалік Гончарської вежі, під час земляних робіт виявлено культурний шар із слов'янською керамікою IX-XX ст. На думку істориків, це є доказом того, що Старе місто, як і весь район Середнього Подністров'я, у ті часи заселяли східнослов'янські племена, зокрема уличі та тиверці, які входили до складу Київської Русі.

Сьогоднішній Кам'янець-Подільський замок, власне, було збудовано одночасно із відновленням самого міста, тобто після 1362 року.

За часів князювання Коріатовичів на Поділлі почав проникати католицизм. Так, 1370 р. в Кам'янці став функціонувати домініканський чернечий орден, було засновано і монастир.

М.Стрийковський згадував існування тоді у Кам'янці дерев'яного замку. Ці споруди швидше за все були зведені лише у другій половині XIV ст. і переважали над кам'яними до кінця XV - початку XVI ст.

У XVII-XVIII ст. Кам'янець-Подільський на геополітичній карті Центральної і Східної Європи виступав важливим політичним, торговельним, ремісничим, оборонним, культурним і релігійним осередком України, був добре відомий різним політичним, військовим і релігійним діячам та європейській громадськості. Він знайшов свою багатогранну історико-архітектурну та містобудівну виразність у різних видах зображальних джерел, досить часто наносився на різні тогочасні карти Європи та світу.

Сьогодні Кам'янець-Подільський є потужним мистецьким та науково-просвітницьким центром не лише України, але й Центрально-Східної Європи, об'єктом паломництва відвідувачів фестивалів скульптури, повітроплавання, історичної реконструкції тощо і, звичайно ж, поціновувачів та фахівців архітектури, фортифікації та історії. Проте найголовнішим його скарбом є люди - як мешканці старовинного міста, що плекають цей витвір природи й історичного розмаїття, так і його гості, які розносять славу про Кам'янець в усі усюди нашої планети. І обов'язково прагнуть повернутися сюди ще раз.

УДК 7.034(477)7

## **ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТИЛЬ В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ: ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО БАРОКО**

Студ. Н.В. Дронь-Лахно

Наук. керівник ас. І.В. Гутковська

Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича

Останніми десятиліттями в Україні активно вивчають проблему вираження в українській культурі європейського стилю, зокрема велика увага приділяється особливостям образотворчого мистецтва українського бароко.

Стиль бароко виник в Італії у кінці XVI ст., прийшовши на зміну стилю ренесанс в результаті кризи гуманістичної культури доби Відродження. У XVII ст. бароко поширилося в більшості європейських країн, ставши логічним продовженням маньєризму. Йому притаманні



вишуканість і пишність форм, монументальність та певна урочистість, а гра зі світлом і тінню стала одним із його головних художніх прийомів [3].

Свого розквіту українська барокова культура здобула в XVII - XVIII ст. Вона була яскравою і досить своєрідною. До особливостей українського бароко відноситься те, що культурний контекст його розвитку виходив далеко за межі ідейного підґрунтя західноєвропейської барокової свідомості. Якщо європейське бароко тяжіло до античності з її міфологічними образами і середньовічної символіки, то в українському домінували традиції Київської Русі; а ідеї Реформації засвоювались у контексті ідеалів національно-визвольної боротьби [1, с. 68].

Українське бароко виділилось тим, що українські митці змогли органічно поєднати західноєвропейські зразки із традиційними народними формами мистецтва. Це і надало оригінальності їхнім творам.

Аналізуючи еволюцію скульптури та декоративного різьблення XVII – XVIII ст., можна спостерігати утвердження найважливіших тенденцій нової мистецької культури. Українські сницарі, вийшовши з народу і будучи пов'язаними з його культурою, різноманітно виявляли творчу ініціативу.

Серед відомих скульпторів можна відзначити Себ. Фесінгера. Найбільшого визнання здобув майстер Г. Пінзель, скульптури якого стали зразками для багатьох його наступників.

У такому контексті еволюція скульптурної творчості виявляється яскравим свідченням найглибших перемін нової доби нашої історії [1, с. 855].

У цей період також утвердилась нова система малярства, яка яскраво проявилась у культурі українського бароко. Іконопис – основний жанр давнього українського малярства – в цей час перестає бути єдиним його видом. Поряд з ним виникає і значно розвивається портретний живопис. У певних рамках розпочалось і утвердилось батальне та історичне малярство. Виразно виступають елементи побутового жанру [2, с. 319].

Більшість українських іконописців навчалися і працювали в майстерні Києво-Печерської лаври, яка користувалась великою повагою та авторитетом і за межами України. Одним з відомих представників цієї школи був Ф. Павловський.

Досить цікавими в іконописанні є також постаті Й. Кондзелевича та В. Боровиковського.

Взагалі, живописні роботи українських майстрів XVII – XVIII ст. мають велике значення для розвитку мистецтва наступних періодів.

Таким чином, барокова культура на Україні набула своєрідних форм і наповнилась національним колоритом, що і виділяє її з-поміж інших культур світу.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія української культури: у 5 т. / гол.редкол.: Патон Б. Є., ред.тому: Смолій В. А. – К.: Наукова думка, 2003. – Т. 3: Українська культура другої половини 17 - 18 століть – 1247 с.
2. Драган М. Українська декоративна різьба XVI - XVIII ст. / М. Д. Драган. – К.: «Наукова думка», 1970. – 203 с.
3. Антонович Д. Українська скульптура [Електронний ресурс] // Українська культура / ред. Д. Антонович. – К., 1993 – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/cultur/cult18.htm>